

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce: **B. R.**
státní příslušník Afghánské islámské republiky
toho času v Příjímacím středisku Praha-Ruzyně, Aviatická 2, Praha 6
zastoupen advokátem JUDr. Tomášem Tomšíčkem
sídlem Vlastina 23, Plzeň

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 9. 12. 2024, č. j. OAM-1626/LE-LE31-LE05-NV-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2024, č. j. OAM-1626/LE-LE31-LE05-NV-2024, se ruší.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci JUDr. Tomáši Tomšíčkovi se odměna za zastupování nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce přicestoval dne 2. 12. 2024 ve 12:25 letecky z Istanbulu v Turecku na Letiště Václava Havla v Praze (hraniční přechod Praha Ruzyně) a měl v úmyslu vstoupit na území ČR. Při hraniční kontrole se prokázal průkazem totožnosti občana Afghánistánu. Neměl však cestovní pas, ani žádný doklad, který by jej opravňoval ke vstupu na území ČR. Z toho

důvodu mu Policie ČR téhož dne v 16:30 odepřela vstup na území ČR. Po provedené lustraci se zjistilo, že žalobce nemá žádný záznam v evidenčních systémech.

2. Téhož dne v 17:20 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany.
3. Dne 6. 12. 2024 poskytl žalobce údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedl, že je Tádžik muslimského vyznání, je ženatý a má dvě dcery. S výjimkou potíží s pravým okem a pravým uchem je zdrav. V roce 2000 s rodiči odcestoval nelegálně pěšky z Afghánistánu do Íránu, kde žil do roku 2023. Poté již s vlastní rodinou odcestoval do Turecka, kde žil 7 měsíců a následně byl na počátku roku 2024 deportován bez rodiny zpět do Afghánistánu. V červenci téhož roku odcestoval do Íránu, pak v říjnu do Turecka a letecky do Itálie, odkud přicestoval do ČR. O mezinárodní ochranu žádá poprvé. Po své deportaci do Afghánistánu v roce 2024 byl šikanován Tálibánem. Sousedé navíc věděli, že žalobcův otec pracoval jako policista, takže se žalobce obával udání a perzekuce, eventuálně i popravy. V Afghánistánu také ženy nemají žádná práva a jeho dcery by tam nemohly chodit do školy.
4. Téhož dne byl s žalobcem proveden pohovor. Na přímý dotaz žalobce uvedl, že o svém příletu z Itálie lhal, za což se omluvil, a uvedl, že ve skutečnosti přiletěl z Turecka. Takto postupoval na pokyn převaděče, aby nebyl případně vrácen do Turecka, nýbrž právě do Itálie. Tento převaděč jménem R. také za přislíbenou odměnu 5000 € zařídil, že bylo do žalobcova pravého afghánského pasu vlepeno padělané vízum do ČR, díky němuž se v Turecku dostal do letadla. Po přistání v ČR žalobce své doklady odevzdal neznámému muži, který přiletěl s ním. K hrozícímu nebezpečí v Afghánistánu uvedl, že se po své deportaci vrátil do rodné obce ke své sestře po 23 letech, ovšem Tálibán začal pátrat po jeho rodinné minulosti a hrozilo prozrazení skutečnosti, že jeho otec před převratem pracoval jako policista. Stává se, že lidé, kteří dříve pracovali pro stát, zmizeli. K takovému případu došlo i v žalobcově blízké rodině. Proto žalobce zemi co nejdříve opustil. Do jeho odjezdu jej Tálibán nekontaktoval ani nevyslychal. Potíže měl žalobce pouze kvůli svému evropskému oblekání – hlídky po něm opakovaně požadovaly, aby se oblékal tradičně. Žalobcova manželka a dcery jsou momentálně na řeckém ostrově L., kam se jim podařilo dostat z Turecka na pátý pokus, a chtějí odcestovat do Německa, kde žije žalobcův bratr s rodinou. Žalobce s nimi necestoval, protože po čtvrtém neúspěšném pokusu o překročení hranice do Řecka jej Turecko deportovalo.
5. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) nepovolil žalobci podle § 73 odst. 3 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, vstup na území ČR a podle § 73 odst. 4 téhož zákona stanovil dobu, na niž se vstup nepovoluje, do 30. 12. 2024. V odůvodnění popsal okolnosti žalobcova příletu do ČR a shrnul informace, které žalobce sdělil při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a v rámci pohovoru ke zmíněné žádosti. Na základě těchto skutečností měl žalovaný za to, že je naplněn důvod pro odepření vstupu podle zmíněného ustanovení, a proto je třeba vést řízení o mezinárodní ochraně za současného omezení svobody žalobce. Podle žalovaného se totiž lze důvodně domnívat, že by žalobce v případě vstupu na území mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek.
6. Žalobce přicestoval do ČR a chtěl vstoupit na její území, ačkoli k tomu nebyl oprávněn – neměl ani cestovní doklad, ani doklad, který by jej opravňoval ke vstupu. Již v minulosti porušoval veřejný pořádek tím, že se pokusil čtyřikrát překročit hranice z Turecka do Řecka. Nyní do ČR přicestoval za pomoci převaděče a za použití padělaného českého víza, kterého se po příjezdu do ČR zbavil. O neoprávněný vstup se tak pokusil vědomě. Žalovaný chápe,

že někteří cizinci jsou při útěku z vlasti před pronásledováním nuceni migrační předpisy porušit. To však není případ žalobce, který z Afghánistánu vycestoval legálně a padělané vízum využil až při cestě z Turecka, kde již jeho život ohrožen nebyl, do ČR. Na základě žalobcova dosavadního jednání se lze domnívat, že by žalobce v porušování veřejného pořádku pokračoval i nadále, pokud by mu v tom žalovaný nezabránil umístěním v pobytovém středisku. Žádost o mezinárodní ochranu podal žalobce až poté, co jeho pokus o vstup na území nevyšel. Zřejmě tak učinil účelově – proto, aby zákaz vstupu na území obešel.

7. Dále žalovaný uvedl, že žalobcovy obavy z pronásledování Tálibánem pokládá za málo věrohodné. Žalobce v Afghánistánu v roce 2024 několik měsíců bez problému pobýval. Úřady mu dokonce vydaly identifikační doklad i cestovní pas a nechaly jej vycestovat ze země. I tvrzení o problematickém angažmá žalobcova otce u policie je nevěrohodné, neboť žalobcova rodina podle jeho slov Afghánistán opustila již v roce 2000, tedy ještě předtím, než došlo k invazi ze strany Spojených států a ustavení orgánů (včetně policejních složek), jež Tálibán pokládá za nepřátelské. Žalobcova sestra ostatně v Afghánistánu podle jeho slov zůstává, a tudíž se represí z tohoto důvodu zjevně neobává.
8. Žalobcovu věrohodnost snižuje i skutečnost, že – jak sám přiznal – správnímu orgánu lhal. Rovněž některé doklady, které předložil, budí pochybnosti, neboť v jednom je uvedeno neodpovídající datum jeho narození (rok 1992, namísto 1990) a v názvu úřadu, jenž měl údajně písemnost vydat, je do očí bijící chyba („autherity“ namísto „authority“).
9. Aniž by žalovaný předjímal výsledek řízení o mezinárodní ochraně, pro potřeby řízení o odepření vstupu hodnotí žádost jako účelově podanou, vedenou primárně snahou dostat se na území ČR, resp. EU, což by mu jinak nebylo umožněno. A i když to žalobce neuvedl přímo, z jeho výpovědi je zjevné, že jeho cílovou zemí je Německo, neboť tam žije jeho bratr a mají tam namířeno i jeho manželka a dcery.
10. Žalobcovo dosavadní nerespektování předpisů a účelové jednání jsou rovněž důvodem, proč nebylo možno užít žádného ze zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Bylo by to totiž neúčinné. Nelze očekávat, že se žalobce, který zjevně směřuje do Německa, bude zdržovat v přijímacím středisku, nebo se pravidelně hlásit ministerstvu. Žalovaný také poukazuje na rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 252/2017-89, podle něhož je v případě, že se žalobce prokázal padělanými doklady, v zásadě vyloučeno užití zvláštních opatření. Takové jednání totiž mj. naplňuje skutkovou podstatu trestného činu. Podle žalovaného lze závěry tohoto rozsudku aplikovat i v případě, že se žalobce padělaným dokladem prokazoval orgánům jiného státu.
11. Závěrem žalovaný uvedl, že žalobce není vyloučen z aplikace § 73 odst. 3 zákona o azylu, protože z jeho výpovědi nevyplývá, že by byl zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) téhož zákona. Maximální délku doby, po kterou žalobce nemůže vstoupit na území ČR, stanovil žalovaný s ohledem na předpokládanou délku řízení na 28 dní, tj. do 30. 12. 2024.
12. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce dne 18. 12. 2024 žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), a domáhá se jeho zrušení.

Žaloba

13. Žalobce v žalobě uvedl, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť v něm žalovaný uvedl jen obecné úvahy a nezabýval se konkrétními důvody pro omezení

žalobcovy osobní svobody. Žalovaný vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Napadené rozhodnutí je také nezákonné, neboť vůbec nejsou naplněny zákonné důvody pro odepření vstupu na území ČR.

14. Z napadeného rozhodnutí plyne, že se žalovaný obává, že by žalobce po vstupu na území ČR mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Při kontrole na letišti totiž žalobce nedisponoval cestovním pasem ani dokladem, který by jej opravňoval ke vstupu na území, a přicestoval na základě padělaného českého víza. Žalovaný tedy v napadeném rozhodnutí vychází z toho, že žalobce nejenže porušoval veřejný pořádek v minulosti, ale dalšího vědomého porušení veřejného pořádku se dopustil i při svém aktuálním pokusu vstoupit na území ČR.
15. Žalobce nesouhlasí s tím, že by představoval skutečné, aktuální a dostatečně závažné nebezpečí pro veřejný pořádek. Náзор žalovaného v opačném smyslu není náležitě odůvodněn, protože napadené rozhodnutí obsahuje jen popis skutkového stavu, ale už ne důkazy ani důvody pro závěr, že by žalobce takové nebezpečí představoval. Jediný konkrétní důvod, proč by tomu tak mohlo být, je fakt, že se žalobce prokázal padělaným českým vízem. Z judikatury ovšem vyplývá, že samotný nelegální vstup ještě nepostačuje pro závěr, že cizinec představuje kvalifikované nebezpečí pro veřejný pořádek v zákonem a judikaturou požadované intenzitě (rozsudky NSS ze dne 17. 6. 2020, č. j. 1 Azs 119/2020-30, a ze dne 9. 3. 2017, č. j. 5 Azs 312/2016-31, a rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 15. 2. 2016, ve věci *PPU J.N.*, C-601/15, a ve věci *PPU Valstybės sienos apsaugos tarnyba*, C-72/22). Obecně platí, že nikoli každé protiprávní jednání cizince (ani např. jeho trestní minulost) je způsobilé naplnit podmínky aktuálního, skutečného a závažného ohrožení veřejného pořádku. Vždy je třeba zvažovat individuální okolnosti daného případu (rozsudky NSS ze dne 10. 3. 2016, č. j. 5 Azs 2/2016-30, a ze dne 28. 11. 2013, č. j. 5 Azs 15/2013-73). Ve věci podobné této to ostatně vyslovil i Krajský soud v Praze (rozsudek ze dne 25. 10. 2023, č. j. 44 A 16/2023-18).
16. Žalobce připomíná, že žalovaný musí v napadeném rozhodnutí výslovně, přehledně a logicky vysvětlit, z jakých konkrétních skutečností vyplývá jeho obava, že se cizinec bude v budoucnu chovat protiprávně, tedy jak konkrétně ohrožuje bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Musí tedy popsat skutečné a aktuální hrozby. Za závažné narušení veřejného pořádku lze považovat jen protiprávní jednání, která překračují intenzitu skutkových podstat uvedených v trestním zákoníku. Žádné takové jednání ovšem žalovaný v napadeném rozhodnutí nepopisuje, ani nevede žádnou úvahu o hrozbě takového jednání v budoucnu. V rámci řízení o nepovolení vstupu podle § 73 a § 74 zákona o azylu (a rovněž čl. 8 a násl. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, již transponuje) je zajištění prostředkem *ultima ratio*, který lze užít jen v krajních případech.
17. Žalobce shrnuje, že samotný fakt, že při pasové kontrole nepředložil žádný doklad a přiznal se k užití padělaného víza, ještě nemůže ve světle citované judikatury obstát jako důvod pro nepovolení vstupu na území. Mohlo by tomu tak být leda v případě, kdyby došlo ke kumulaci těchto jednání s dalším protiprávním jednáním zásadní intenzity. To však v posuzované věci nenastalo, neboť nic takového ze správního spisu nevyplývá. Žalobce má tedy za to, že nebyly naplněny zákonné podmínky pro odepření vstupu na území České republiky.
18. Žalobce také poukazuje na to, že je cizincem, který se nevyzná ve zdejší kultuře, českém právním řádu, ani v evropském azylovém systému. Ze země původu prchal před hrožícím

nebezpečím. To vyplývalo jednak z toho, že jeho otec pracoval v bezpečnostních složkách předchozího režimu, jednak z toho, že se žalobce vrátil do Afghánistánu po delším pobytu v Íránu – za obojí hrozí v aktuální atmosféře pronásledování a v nejhorším případě i poprava bez spravedlivého soudu. Dalším důvodem byla skutečnost, že v Afghánistánu nemají ženy žádná práva a žalobcovým dcerám by se nedostalo vzdělání. A konečně onemocnění žalobcovy manželky, jež trpí rakovinou a v Afghánistánu neměla přístup k potřebné léčbě. Z těchto důvodů žalobce využil služeb převaděčů, kteří vše zařídili, včetně padělaného víza. Žalobcovým hlavním cílem ovšem nebylo narušovat veřejný pořádek, nýbrž uniknout z Afghánistánu a zachránit život sobě i své rodině.

19. Žalobce připomíná, že o udělení mezinárodní ochrany požádal ihned po přicestování. Žalovaný dovozuje, že to učinil účelově, s cílem obejít či dokonce zneužít právní řád, ale jelikož to nepodložil žádnými důkazy, jde jen o fabulaci.
20. Žalobce také namítá, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s možností uložit mu zvláštní opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, tj. povinnost zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem. V napadeném rozhodnutí pouze konstatoval, že by nebylo účinné, protože žalobce by pravděpodobně odcestoval do Německa, kam směřuje jeho rodina. Tato úvaha je ovšem nepodložená – žalobce by naopak uložené opatření dodržoval a dalšího porušování předpisů by se nedopouštěl právě s ohledem na svou rodinu. Neobstojí ani úvaha, že se žalobce pokoušel správní orgán už jednou oklamat nepravdivým vyličením své cesty (skutečnost, že falešný doklad použil až k vycestování z Turecka, kde již jeho život ohrožen nebyl). Žalobce si jen okolnosti svého útěku dobře neuvědomil.

Vyjádření žalovaného

21. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že žalobní námitky pokládá za nedůvodné. Má za to, že postupoval v souladu se zákonem. Odkazuje na obsah správního spisu a na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
22. Žalovaný uvedl, že při posuzování žalobcovy žádosti o vstup na území ČR vycházel ze všech zjištěných skutečností, včetně informací ohledně žalobcova přicestování do ČR a toho, co žalobce uvedl v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Na základě toho má žalovaný za to, že samotný vstup žalobce na území ČR by za daných okolností představoval porušení veřejného pořádku. Žalobcovo dosavadní jednání nesvědčí o tom, že by hodlal respektovat své zákonné povinnosti. O mezinárodní ochranu požádal až v momentě, kdy ho zadržela policie. Nelze tedy rozumně očekávat, že by žalobce nepokračoval ve své nelegální cestě a že by respektoval uložené zvláštní opatření podle 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Při zajištění v příjímacím středisku by mu v dalším porušování právního řádu nic nebránilo, a proto by podle žalovaného toto opatření nebylo účinné. Nepovolení vstupu na území ČR je tedy v případě žalobce nutné, neboť je důvod se domnívat, že by v případě povolení vstupu představoval nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek.
23. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

24. Soud ověřil, že žalobu podala osoba k tomu oprávněná, ve lhůtě stanovené § 73 odst. 6 zákona o azylu, přičemž podle tohoto ustanovení je soud místně příslušný k jejímu projednání. Žaloba splňuje i další formální požadavky na ni kladené. Soud ji proto věcně projednal.

25. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud současně neopomněl, že řízení o nepovolení vstupu podle § 73 a § 74 zákona o azylu je fakticky i podle čl. 8 a násl. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“), zajištěním, a proto se na soudní přezkum uplatní závěry rozsudku velkého senátu SDEU ze dne 8. 11. 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, podle nichž musí soud z moci úřední přihlížet i k těm nezákonnostem rozhodnutí o zajištění, které účastníci nenamítali (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Azs 96/2021-39, č. 4456/2023 Sb. NSS).
26. Soud o žalobě rozhodl podle § 73 odst. 7 zákona o azylu bez jednání, neboť účastníci ve stanovené lhůtě jednání nenavrhli a soud jeho konání nepovažoval za potřebné.

Posouzení žaloby

Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné

27. Žalobce namítá, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť obsahuje jen popis skutkového stavu, ale už nikoli důkazy a důvody pro závěr o tom, že by žalobce mohl představovat hrozbu pro veřejný pořádek.
28. Nepřezkoumatelné je takové rozhodnutí, z jehož odůvodnění nelze ani v kontextu správního spisu zjistit, proč správní orgán rozhodl tak, jak rozhodl. Takovou vadou napadené rozhodnutí zjevně netrpí. Úvahy žalovaného, které činí právě na základě zjištěného skutkového stavu, jsou z odůvodnění zřejmé a soud je podrobně rozebere dále.
29. Namítá-li žalobce, že žalovaný své úvahy nepodložil důkazy, připomíná soud, že stěžejním důkazem v řízení o nepovolení vstupu na území je právě výslech žadatele. I z judikatury NSS vyplývá, že po žadateli nelze (ani v řízení o udělení mezinárodní ochrany) požadovat více než právě věrohodnou výpověď. S ohledem na okolnosti je možnost žalovaného opatřit jiné důkazy (ať už ve prospěch či v neprospěch žadatele) velmi omezená. Nelze tedy žalovanému vytýkat, pokud své úvahy v napadeném rozhodnutí postavil především na tom, co sám žalobce uvedl.

Napadené rozhodnutí je nezákonné, protože nebyly naplněny podmínky pro odeprání vstupu podle § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu

30. Žalobci nebyl povolen vstup na území, neboť podle žalovaného je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Žalovaný tedy postupoval podle § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu, podle něž ministerstvo rozhodne do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě nutnosti o nepovolení vstupu na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek.
31. SDEU v rozsudku ze dne 15. 2. 2016, ve věci *J. N. v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-601/15, konstatoval, že jeho výklad pojmů „národní bezpečnost“ a „veřejný pořádek“ uvedených v jiných směrniciích uplatní rovněž v případě přijímací směrnice. Odkázal tedy na svá dřívější rozhodnutí, ve kterých uvedl, že „veřejný pořádek“ předpokládá v každém

případě kromě narušení společenského řádu, které představují všechna porušení práva, existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého základního zájmu společnosti (např. rozsudek ze dne 11. 6. 2015 ve věci *Z. Zh. a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie a I. O.*, C-554/13). Shrnutí, že narušení národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku může, s ohledem na požadavek nezbytnosti, odůvodňovat zajištění žadatele nebo trvání jeho zajištění na základě čl. 8 odst. 3 prvního pododstavce písm. e) přijímací směrnice [toto ustanovení transponuje mj. § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu – pozn. soudu] pouze za podmínky, že jeho individuální chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti nebo vnitřní či vnější bezpečnosti předmětného členského státu.

32. Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný spatřoval hrozbu pro veřejný pořádek v kumulaci těchto skutečností: žalobce vědomě přicestoval a chtěl vstoupit na území ČR, ač k tomu nebyl oprávněn (1), orgánům jiného státu se pro účely vstupu do letadla prokázal padělaným dokladem (2), v minulosti se čtyřikrát neúspěšně pokusil o nelegální přechod hranice mezi Tureckem a Řeckem (3), žádost o mezinárodní ochranu podal čistě účelově (4) a z jeho výpovědi implicitně vyplývá, že jeho cílovou zemí je Německo, kde má příbuzné a jeho rodina tam rovněž směřuje (5). Soud souhlasí se žalobní argumentací, že uvedená jednání ani ve svém souhrnu v tomto konkrétním případě nedosahují takové intenzity, aby bylo možno uzavřít, že vstup žalobce na území je spojen s nebezpečím pro veřejný pořádek.
33. Jde-li o skutečnost, že žalobce přicestoval a hodlal vstoupit na území ČR bez oprávnění, konstatuje soud, že ačkoli jednání žalobce odporovalo právním předpisům, jejich porušení ještě nutně nemusí znamenat skutečnou hrozbu pro veřejný pořádek. Vždy je třeba zohledňovat celkové okolnosti případu.
34. Z judikatury, na kterou poukazuje i žalobce, vyplývá, že skutečným, aktuálním a závažným ohrožením některého ze základních zájmů společnosti (včetně veřejného pořádku) není fakt samotného nelegálního vstupu či nelegálního pobytu na území ČR (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, č. 2420/2011 Sb. NSS, či rozsudky NSS ze dne 9. 3. 2017, č. j. 5 Azs 312/2016-31, a ze dne 17. 6. 2020, č. j. 1 Azs 119/2020-30). Jak NSS uvedl např. v rozsudku ze dne 28. 11. 2013, č. j. 5 Azs 15/2013-73: „Jestliže žalovaný a městský soud ve svých rozhodnutích dospěli k závěru, že již samotná skutečnost, že stěžovatelka nedisponovala pobytovým oprávněním, byla dostačující pro to, aby jí nebyl povolen vstup na území České republiky, nelze se proto s jejich názorem ztotožnit. I když se v případě odeprání vstupu na území nejedná o zajištění v nejužším slova smyslu, je při výkladu ustanovení § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu [v relevantním znění § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu – pozn. soudu] třeba zohlednit, že není-li žadateli o mezinárodní ochranu vstup na území povolen, je tento (s výjimkou možnosti vycestování do třetí země) nucen setrvat po dobu azylového řízení v přijímacím středisku, čímž fakticky dochází k omezení jeho svobody pohybu (viz obdobně důvodová zpráva k zákonu o azylu). Žalovaný i městský soud zcela pominuli, že v případech žadatelů o azyl se v zásadě na rozdíl od běžných imigrantů jedná o situace, kdy s ohledem na případný strach z pronásledování v zemi jejich původu, tyto osoby objektivně ani nemusí mít možnost zajistit si předem potřebné doklady pro vstup do země, v níž zamýšlí požádat o mezinárodní ochranu. Nepovolení vstupu na území České republiky pouze na základě skutečnosti, že žadatel o azyl nepředloží vstupní vízum, by tak nebylo ničím jiným než generálním prevenčním opatřením trestajícím samotné podávání žádosti o mezinárodní ochranu.“

35. Soud se ztotožňuje s žalobcem, že samotný nelegální vstup či pobyt na území neodůvodňuje vydání rozhodnutí o nepovolení vstupu na území. Neztotožňuje se však s tím, že pod pojem nelegálního vstupu či pobytu je nutno zahrnout i jednání spočívající v předložení padělaných dokladů. Žalobce v žalobě uvádí, že přicestoval s padělaným vízem, aby byl vpuštěn na palubu letadla v Istanbulu. Po přistání v Praze Ruzyni se však padělaného víza (včetně pravého cestovního dokladu, v němž bylo vlepeno) zbavil a českým státním orgánům se jím již neprokazoval. Jinými slovy, padělané vízum předložené tureckým státním orgánům pro něj bylo „jen“ vstupenkou na palubu letadla, ovšem ani se je nepokusil užít k tomu, aby neoprávněně pronikl na území ČR.
36. Ovšem bez ohledu na to, orgánům jakého státu se žalobce tímto padělaným vízem prokazoval, z judikatury vyplývá, že ani nepovolený vstup na území doprovázený předložením padělaného dokladu neodůvodňuje závěr o existenci nebezpečí pro veřejný pořádek, aniž by k takovému jednání přistoupily další okolnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2023, č. j. 5 Azs 73/2023-28, bod 28).
37. Takovými okolnostmi podle judikatury může být např. protiprávní jednání v dřívějších zemích pobytu či na území ČR, trestná činnost, zjevná a prokázaná účelovost žádosti o mezinárodní ochranu, nerespektování dříve uloženého zákazu vstupu na území či rozhodnutí o vyhoštění, vedení cizince jako nežádoucí osoby v schengenském informačním systému apod.
38. V nyní posuzované věci žalovaný jako důvody vyvolávající důvodné obavy z narušení veřejného pořádku kromě nelegálního vstupu a užití padělaného dokladu dále uvedl, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána zjevně účelově, že žalobce implicitně projevil vůli pokračovat do Německa a že se již v minulosti opakovaně pokusil nelegálně překročit hranice do EU. S těmito úvahami soud nesouhlasí.
39. Pokud jde o žalobcovy předchozí neúspěšné pokusy o nelegální vstup na území EU, které byly podle jeho slov čtyři a k nimž mělo dojít v období kolem roku 2023 na hranici mezi Tureckem a Řeckem, i na ně je třeba vztáhnout výše zmíněné (bod 34 tohoto rozsudku) judikurní závěry o tom, že nelegální vstup na území není sám o sobě ohrožením veřejného pořádku. Podpůrně soud odkazuje na judikaturu správních soudů (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2022, č. j. 16 A 13/2022-22, bod 27 a násl. a tam citovanou judikaturu), z níž vyplývá, že nikoli každá trestná činnost žadatele (a to ani v případě, že se jedná o trestnou činnost páchanou na území ČR, za niž byl žadatel pravomocně odsouzen) je způsobilá vyvolat obavu, že by žadatel mohl představovat hrozbu pro veřejný pořádek. Žalobcovy opakované pokusy o nelegální překonání hranic svou závažností intenzity trestného činu nedosahují, a proto podle přesvědčení soudu nemohou obstát jako okolnost odůvodňující závěr o tom, že žalobce představuje ohrožení veřejného pořádku.
40. Jde-li o žalobcův údajný záměr pokračovat do Německa, konstatuje soud, že žalobce nikdy v průběhu řízení neuvedl, že by hodlal ihned po umožnění vstupu na území ČR vycestovat do Německa (tj. že hodlá nelegálně cestovat do dalšího členského státu EU). Žalobce vůbec nezmínil, že by takový plán měl, tím méně že by jej hodlal bezprostředně realizovat. Hovořil jen o tom, že v Německu žijí jeho příbuzní a že jeho manželka a dcery (toho času v Řecku na ostrově L.) usilují o vycestování tamtéž. Žalovaný přesto uvádí, že skutečnost, že je žalobcovou cílovou zemí Německo, z jeho výpovědi „*vyplývá, ač to neuvedl přímo*“ (str. 3 napadeného rozhodnutí) a později to dokonce označuje za „*evidentní fakt*“ (str. 4 napadeného rozhodnutí). Soud takovou interpretaci žalobcových slov nesdílí a považuje ji za krajně

předpojatou. Z pouhé skutečnosti, že se žadatel správním orgánům zmíní o tom, že má v některém členském státě EU příbuzné, nebo že k má z nějakého důvodu k určitému státu blíže než k jiným členským státům, nelze učinit automatický závěr, že jde o zemi pro žadatele cílovou a že do ní hodlá bezprostředně odcestovat, přičemž nemíní respektovat omezení stanovená orgány ČR.

41. Soud také odkazuje na judikaturu, z níž vyplývá, že pokud soudy činí závěry o cílové zemi a dalších záměrech žadatele, pak leda na základě zcela explicitních vyjádření, které není možno vyložit si jinak (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2023, č. j. 1 Azs 78/2023-35, nebo rozsudky zdejšího soudu ze dne 17. 10. 2023, č. j. 48 A 5/2023-25, a ze dne 26. 9. 2023, č. j. 45 A 5/2023-27). V odkazovaných věcech žalobci prezentovali konkrétní členský stát EU jako svou cílovou zemi a výslovně uváděli, že ČR je pro ně pouhou zastávkou na cestě do plánované destinace zvolená z důvodu geografické blízkosti zamýšleného cíle či své (letecky) snadné přístupnosti z mimoevropských zemí. Nezřídka uváděli i konkrétní plán, jak se do cílové země hodlají z ČR dostat. To však není případ žalobce.
42. Konečně soud nesouhlasí ani s úvahou, že žalobce zneužil institutu mezinárodní ochrany tím, že o ni požádal „až poté, co jeho pokus dostat se na území neuspěl a byl mu odepřen vstup“. Jak plyne ze shodných tvrzení účastníků řízení, odepření vstupu na území následovalo po hraniční kontrole v tranzitním prostoru letiště. Aby tedy obstál závěr žalovaného, je třeba zhodnotit, zda měl žalobce možnost podat žádost o mezinárodní ochranu v nějaké dřívější fázi a zda pokus o průchod hraniční kontrolou (již bez cestovního pasu) už neznamenal zbytečné prodlévání s tímto úkonem. Přihlášení se bez prodlení je ostatně podmínkou nestíhatelnosti ve smyslu čl. 31 Ženevské úmluvy, podle něhož „[s]mluvní státy [a tedy i České republika] se zavazují, že nebudou stíhat pro nezákonný vstup nebo přítomnost takové uprchlíky, kteří přicházejí přímo z území, kde jejich život nebo svoboda byly ohroženy ve smyslu článku 1, vstoupí nebo jsou přítomni na jejich území bez povolení, za předpokladu, že se sami přihlásí bez prodlení úřadům a prokáží dobrý důvod pro svůj nezákonný vstup nebo přítomnost“. Zákon o azylu ani jiný právní předpis přitom nestanoví žádný přesný postup pro způsob přihlašování, proto je třeba ono „přihlášení se bez prodlení“ posuzovat vždy podle okolností konkrétního případu.
43. Jak už zdejší soud opakovaně uvedl, na jednu stranu považuje za logické, že pokud má určitá osoba v úmyslu požádat o mezinárodní ochranu kvůli obavě před pronásledováním či jiné hrozbě v zemi původu, pak by taková žádost měla být jedním z prvních kroků po vstupu na území první bezpečné země (z této úvahy ostatně vychází shora citovaný čl. 31 Ženevské úmluvy). Na druhou stranu, v realitě života leckdy nebude možné, aby po vkročení na půdu bezpečné země došlo hned a okamžitě i k podání příslušné žádosti. Reálně bude existovat vždy určitá časová prodleva, kdy osoba zamýšlející požádat o mezinárodní ochranu fakticky bude již na území, ale ještě nestihne projevit vůli podat žádost. V prostoru mezinárodního letiště přitom nebývá vždy snadné se okamžitě zorientovat, zvláště ocitne-li se na něm cestující poprvé. Jedná-li se navíc o osobu z jiného jazykového a kulturního prostředí, pak je prvotní orientace o to těžší. Po opuštění paluby letadla přitom bývá pro běžného cestujícího přirozené vyhledat nejprve prostor hraniční kontroly, tímto projít, a až teprve pak začít uskutečňovat konkrétní plány v dané zemi. Soud proto nespatřuje nic závadného na tom, že se osoba zamýšlející požádat po příletu o mezinárodní ochranu rozhodne zrealizovat daný krok až poté, co na letišti úspěšně projde přes hraniční kontrolu (k čemuž navíc v případě žalobce s ohledem na absenci cestovního pasu ani nedošlo), a až pak se začne zabývat vyhledáváním úřadu příslušného k přijetí její žádosti. Jen z toho, že se někdo

nepokusí dovolat mezinárodní ochrany již v době mezi opuštěním paluby letadla a vstupem do prostoru celního odbavení, ještě nelze činit závěr o zbytečném prodlévání. Za zbytečné prodlévání nelze považovat ani to, že při pasové kontrole v odbavovacím prostoru není současně s faktickým předáním cestovního pasu do rukou příslušníka celní správy okamžitě projevena vůle podat žádost o mezinárodní ochranu. Ostatně i podle výkladu NSS prostý fakt, že cizinec podal žádost až několik hodin poté, co mu byl policií odepřen vstup na území ČR, v žádném případě neodůvodňuje závěr o účelovosti mezinárodní ochrany a potažmo o existenci nebezpečí pro veřejný pořádek (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2020, č. j. 1 Azs 119/2020-30, bod 39). Nejinak tomu je i v nyní posuzované věci. Žalobce absolvoval (neúspěšně) hraniční kontrolu okolo 16:30 hod., o mezinárodní ochranu požádal v 17:20 hod., tedy necelou hodinu poté, což nelze považovat za zbytečné prodlévání.

44. S ohledem na uvedené soud konstatuje, že neshledává žádné okolnosti, na jejichž základě by bylo možno usuzovat, že by neúspěšný pokus o průchod hraniční kontrolou naznačoval nějaké bezdůvodné otálení s podáním žádosti o mezinárodní ochranu a že by její následné podání bylo čistě účelové. Z téhož důvodu nemůže obstát závěr žalovaného, že odepření vstupu – jež z výsledku pasové kontroly při odbavení přímo vzešlo – bylo pro žalobce jedinou motivací pro podání žádosti o mezinárodní ochranu.
45. Soud s ohledem na shora uvedené konstatuje, že důvody, které žalovaný uvedl ve svém rozhodnutí, nelze považovat za dostatečné pro nepovolení vstupu na území podle § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu. Napadené rozhodnutí je tedy nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
46. K námitce neuložení zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu je potřeba se nejprve zabývat tím, kdy může správní orgán toto opatření uplatnit. Pokud v řízení o povolení vstupu na území ministerstvo dospěje k závěru, že je naplněn některý z důvodů nepovolení vstupu podle § 73 odst. 3 zákona o azylu, nicméně je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany, může rozhodnout podle § 47 zákona o azylu o uložení zvláštního opatření. Uložení zvláštního opatření se pak musí posuzovat ve vztahu ke konkrétnímu důvodu nepovolení vstupu na území. V případě žalobce, jak již bylo rozebráno výše, nebyl naplněn důvod pro nepovolení vstupu na území, nebylo proto ani možné zvažovat uložení zvláštního opatření. Je proto bezpředmětné, aby se soud dále zabýval námitkou neuložení zvláštního opatření, neboť to ve svém důsledku ani být uloženo nemohlo.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

47. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). O vrácení věci žalovanému soud nerozhodoval, neboť napadené rozhodnutí bylo prvním úkonem v řízení (§ 73 odst. 5 věta první zákona o azylu), tudíž zde po jeho zrušení není řízení, v němž by bylo možné pokračovat (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2015, č. j. 4 Azs 234/2015-36).
48. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšný žalobce žádné náklady nevynaložil, neboť je ze zákona osvobozený od soudních poplatků a je zastoupený soudem ustanoveným zástupcem.
49. Ustanovenému zástupci soud odměnu nepřiznal, neboť zástupce neučinil v řízení žádný úkon. Žalobce podal ještě před ustanovením zástupce projednatelnou žalobu, ve které uvedl, že byla sepsána v rámci poskytování bezplatné právní pomoci. K návrhu na ustanovení

konkrétního zástupce žalobce dodal, že JUDr. Tomšíček je již seznámen s daným případem, což odpovídá informaci, která je soudu známa z úřední činnosti, tedy že Advokátní kancelář Volopich, Tomšíček & spol., s.r.o., poskytuje bezplatné právní poradenství žadatelům o mezinárodní ochranu na základě smlouvy se žalovaným. Z těchto důvodů má soud za to, že zástupci nenáleží ani odměna za přípravu a převzetí věci.

50. Závěrem soud doplňuje, že si je vědom závěrů rozsudku NSS ze dne 29. 8. 2019, č. j. 8 Azs 205/2019-22, č. 3930/2019 Sb. NSS, podle kterého nabývá rozhodnutí o ustanovení zástupce právní moci dnem, kdy bylo doručeno jak zástupci, tak zastoupenému. Ovšem s ohledem na to, že je soud povinen rozhodnout ve lhůtě 7 pracovních dnů od doručení správního spisu (§ 73 odst. 7 zákona o azylu) a tato lhůta končí dne 10. 1. 2025, soud již déle nečekal na vrácení doručky k písemnosti, jíž bylo žalobci zasláno ustanovení zástupce. S ohledem na omezení osobní svobody žalobce a s tím spojený požadavek na soudní přezkum v přiměřených lhůtách dal soud přednost rozhodnutí v zákonné lhůtě před formálním vyčkáváním na vrácení doručky.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 9. ledna 2025

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně